

MEĐURELIGIJSKO VIJEĆE U BOSNI I HERCEGOVINI
МЕЂУРЕЛИГИЈСКО ВИЈЕЋЕ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ
Interreligious Council in Bosnia-Herzegovina

**MONITORING NAPADA NA VJERSKE OBJEKTE I DRUGA MJESTA OD
ZNAČAJA ZA CRKVE I VJERSKE ZAJEDNICE U BIH -
ZAŠTITA SVETIH MJESTA**

ETVRTI GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

(IZVJEŠTAJNI PERIOD OD 1. NOVEMBRA/STUDENOG 2013. DO 31.
OKTOBRA/LISTOPADA 2014.)

Sarajevo, 05. 01. 2015.

Ferhadija 16/1, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina;
Tel/Fax: +387 33 55 00 60; E-mail: office@mriv.ba; medjureligijsko.vijece@bih.net.ba
www.mriv.ba

SADRŽAJ

SADRŽAJ	2
1. UVOD	3
2. REZULTATI.....	4
3. SPISAK PRISTIGLIH PRIJAVA	8
4. ZAJEDNI KA OSUDA NAPADA NA VJERSKE OBJEKTE	10
5. IZVJEŠTAVANJE MEDIJA O PROJEKTU	10
6. UPOREDNA ANALIZA	11
7. ZAKLJU AK	16

1. UVOD

Monitoring napada na vjerske objekte i druga mjesta od značaja za crkve i vjerske zajednice u BiH», ili ukratko projekt «Zaštita svetih mjesta» je počeo 01. 11. 2010. kao pilot projekt Međureligijskog vijeća u Bosni i Hercegovini (MRV BiH) koji je implementiran u saradnji sa Nansen Dialog Centrom i Oslo Centrom za mir i ljudska prava. Ovaj projekt je razvijen u okviru šireg projekta “Univerzalnog kodeksa o svetim mjestima”, koji ima za cilj usvajanje jednog dokumenta u formi deklaracije ili rezolucije Ujedinjenih naroda (UN), koji bi pružio zaštitu svetim mjestima svih religija širom planete. Osnovni cilj projekta «Zaštita svetih mjesta» je poboljšati zaštitu vjerskih objekata i drugih objekata od značaja za crkve i vjerske zajednice (svetih mjesta) svih konfesija u Bosni i Hercegovini. Prateći ciljevi projekta su uspostava evidencije napada na vjerske objekte, analiza prikupljenih podataka u smislu: vrste napada, motiva napada, identifikacije počinilaca kao i područja u kojima se vrše napadi i sl. Nakon izvršene analize rezultata praćenja napada na vjerske objekte u svakom izvještajnom periodu, Međureligijsko vijeće u BiH definiše prijedloge za nadležne organe na koji način mogu poboljšati zaštitu vjerskih objekata u određenim područjima.

Koristimo ovu priliku da se posebno zahvalimo Ambasadi SAD-a koja je putem svog granta finansirala implementaciju projekta u posljednja tri izvještajna perioda (1. 11. 2011. – 31. 10. 2014.).

2. REZULTATI

U periodu implementacije projekta (1. 11. 2013. – 31. 10. 2014.) na adresu kancelarije Sekretarijata MRV BiH pristiglo je 49 prijava o napadima na vjerske objekte, vjerske službenike i vjernike koji su u neposrednoj vezi sa vjerskim objektima. Ovaj broj prijavljenih napada vjerovatno ne predstavlja ukupan broj napada na vjerske objekte u Bosni i Hercegovini.

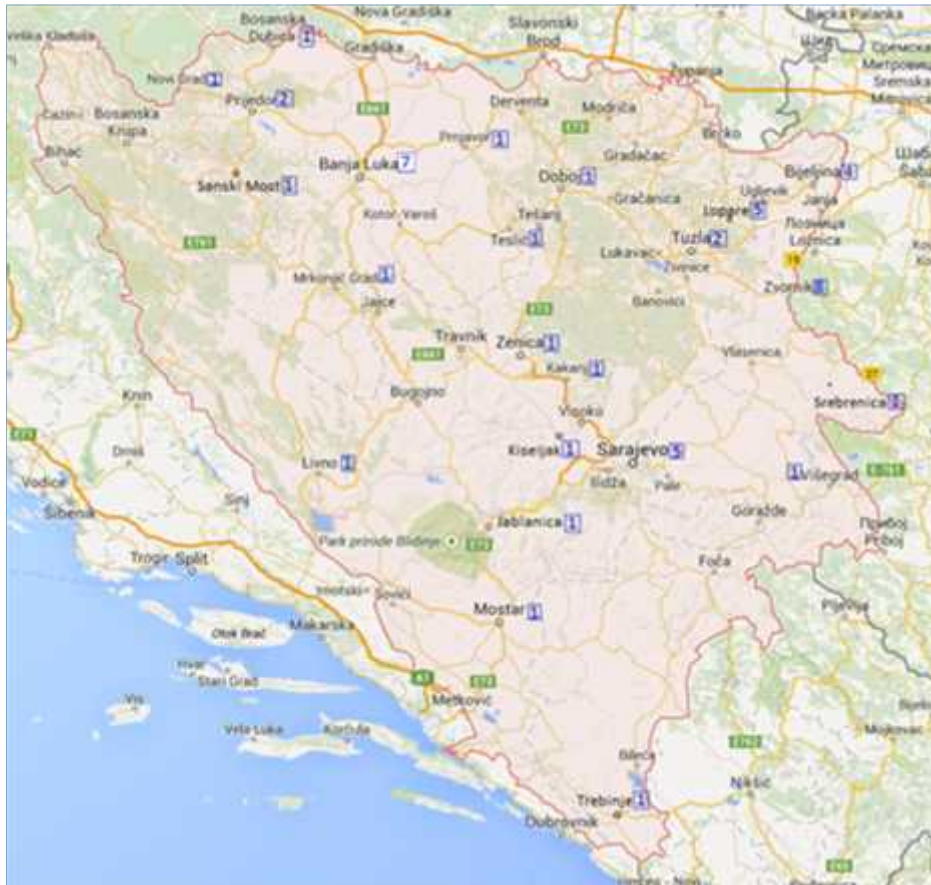
Podaci o napadima na vjerske objekte su prikupljeni na sljedeće načine:

- dobijanjem informacija od vjerskih službenika koji su prijavljivali napade u svojoj lokalnoj zajednici,
- dolaskom do saznanja putem raznih vrsta medija o napadima na vjerske objekte uz provjeru tih saznanja kod lokalnih vjerskih službenika,
- dobijanjem informacija od strane policijskih organa.

Korištenjem različitih načina prikupljanja podataka se pokušala dobiti što potpunija slika o ukupnom broju napada na vjerske objekte. Činjenica je da i jedna od tradicionalnih crkava i vjerskih zajednica nije izuzeta od napada na svoju imovinu, a mjesta napada su raspoređena na teritoriji cijele BiH.

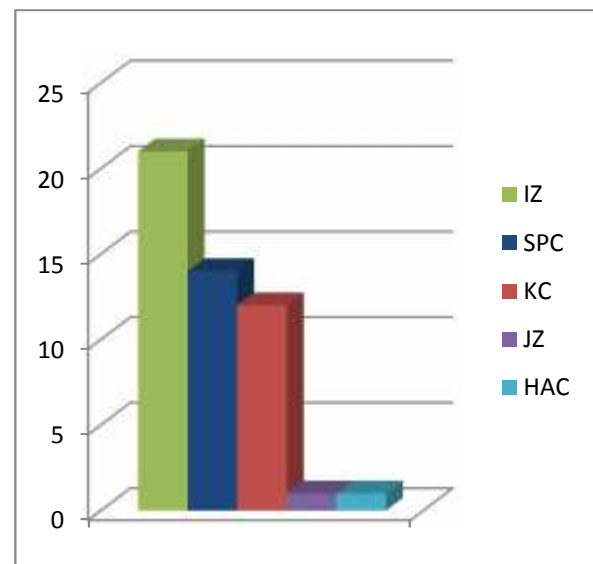
Tabela 1: Gradovi/opštine u kojima se desio napad na vjerske objekte

Red. br.	Grad/opština	Br. napada	Red. br.	Grad/opština	Br. napada
1.	Banja Luka	7	13.	Prijedor	2
2.	Bijeljina	4	14.	Prnjavor	1
3.	Doboj	1	15.	Sanski Most	1
4.	Jablanica	1	16.	Sarajevo	5
5.	Kakanj	1	17.	Srebrenica	1
6.	Kiseljak	1	18.	Tesli	1
7.	Kozarska Dubica	1	19.	Trebinje	1
8.	Livno	1	20.	Tuzla	2
9.	Lopare	5	21.	Višegrad	1
10.	Mostar	1	22.	Zenica	1
11.	Mrkonji Grad	1	23.	Zvornik	8
12.	Novi Grad	1			

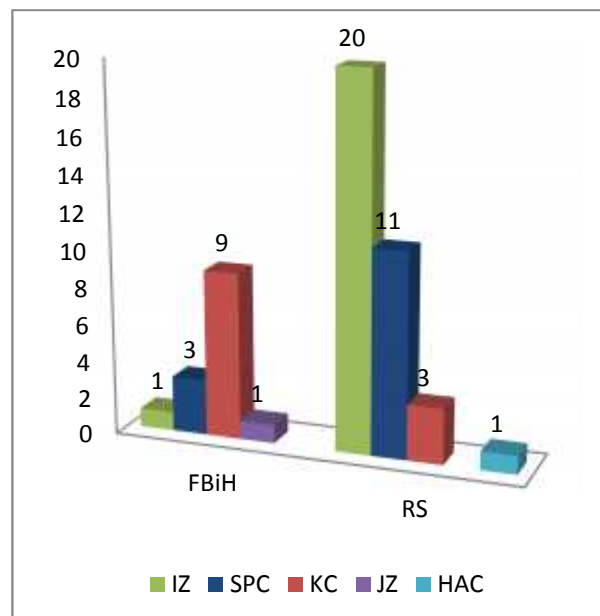
Slika 1: Prikaz na karti gradova/opština u kojima se desio napad

Od ukupnog broja napada, 21 napad se desio na objekte Islamske zajednice, 14 napada na objekte Srpske pravoslavne crkve, 12 napada na objekte Katoličke crkve, 1 napad na objekat Jevrejske zajednice i 1 napad na objekat Hrišćanske adventističke crkve.

Slika 2: Broj napada na crkve i vjerske zajednice

I u ovom izvještajnom periodu, u ve ini slu ajeva su vršeni napadi na vjerske objekte crkava i vjerskih zajednica koje su, po broju vjernika na tom podru ju, uslovno re eno manjina.

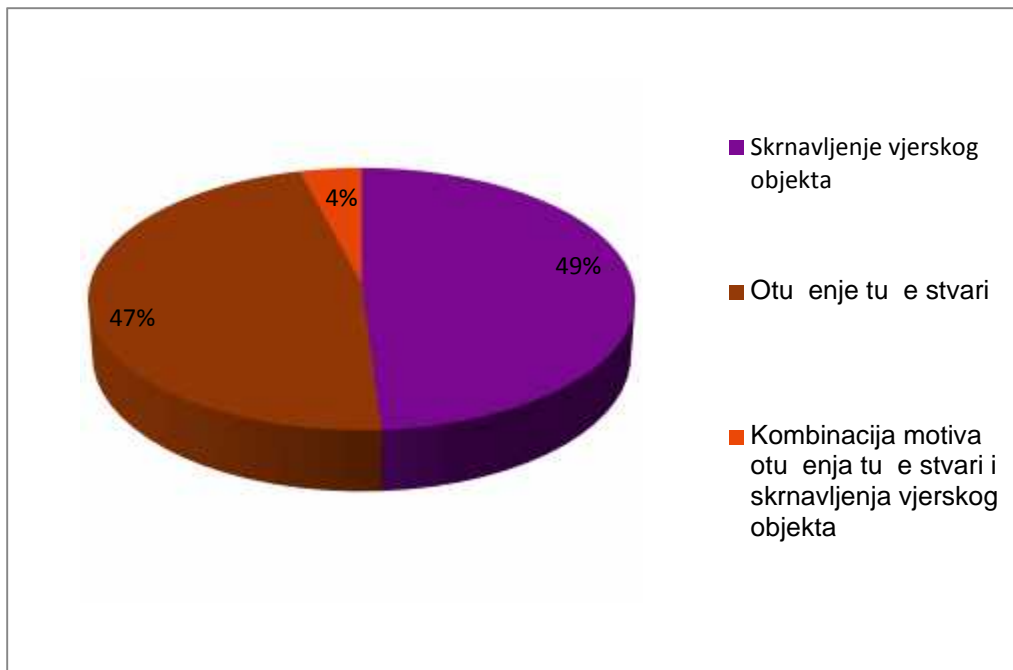

Slika 3: Broj napada na crkve i vjerske zajednice u odnosu na entitet u kojem se nalaze

MRV BiH je osudio svaki od prijavljenih napada a po potrebi je organizovan izlazak na teren, posjeta napadnutoj crkvi i zajedni ka osuda napada sa predstavnicima drugih crkava i vjerskih zajednica kao i predstavnicima lokalne administracije. Ono što nas posebno ohrabruje je injenica da ima slu ajeva kada predstavnici crkava i vjerskih zajednica u odre enoj lokalnoj zajednici, samoinicijativno organiziraju zajedni ke osude napada na vjerske objekte.

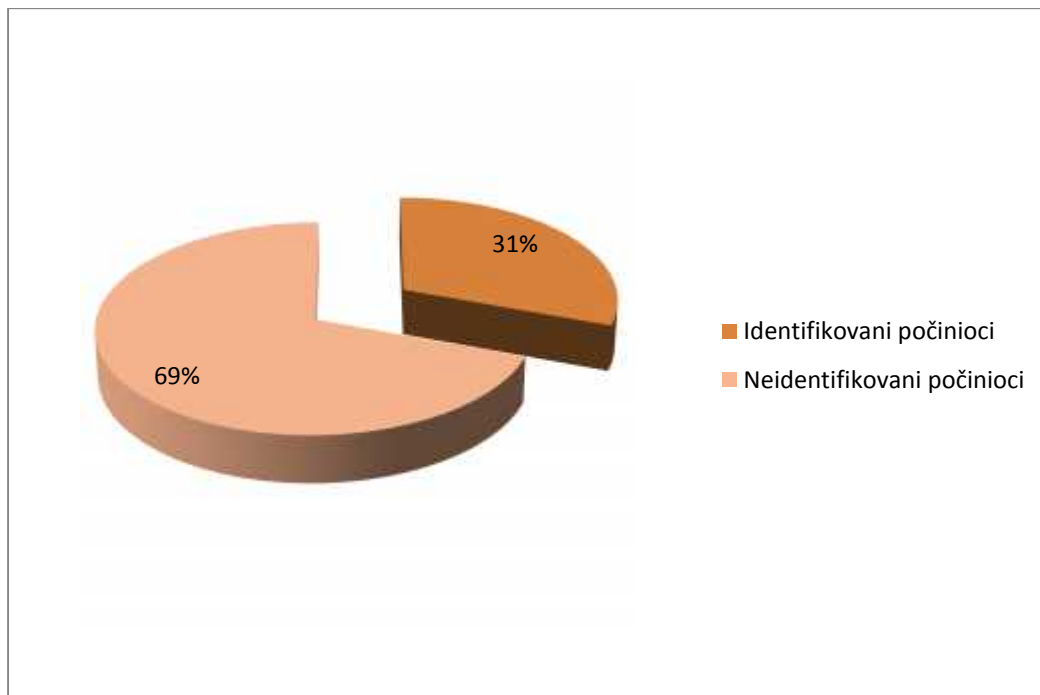
Osim zajedni kih osuda napada, Me ureligijsko vije e je organizovalo sastanke sa predstavnicima policijskih agencija i tužilaštava širom Bosne i Hercegovine, sa naglaskom na mjesta u estalih napada. Na ovim sastancima su prezentovani rezultati pra enja napada na vjerske objekte u prošlom izvještajnom periodu i tako er se razgovaralo o na inima poboljšanja zaštite vjerskih objekata.

Ako izvršimo podjelu napada na vjerske objekte prema motivu napada na osnovu naših saznanja, vidjet emo da je 49% napada izvršeno s motivom sknavljenja vjerskog objekta, zatim se 47% napada može okarakterisati motivom otu enja tu e stvari, i samo 4% od ukupnog broja napada predstavlja kombinaciju motiva otu enja tu e stvari i sknavljenja vjerskog objekta.

Slika 4: Raspodjela prema motivu napada

Kada je u pitanju stopa riješenih predmeta, odnosno broj identifikovanih počinilaca, od nadležnih organa u Federaciji BiH i Republici Srpskoj dobili smo informacije da su od ukupno 49 napada u ovom izvještajnom periodu, samo u 15 slučajeva identifikovani počiniloci, što u procentima iznosi 31 %.

Slika 5: Procenat identifikovanih počinilaca

3. SPISAK PRISTIGLIH PRIJAVA

Spisak napada na vjerske objekte, vjerske službenike i vjernike koji su u neposrednoj vezi sa vjerskim objektima, za izvještajni period od 1. novembra 2013. do 31. oktobra 2014. godine je poredan hronološki prema datumu prijave i djelovodnom broju.

Tabela 2: Spisak registrovanih napada na crkve i vjerske zajednice

Djelovodni broj	Naziv vjerskog objekta	Crkva ili vjerska zajednica	Lokacija	Datum
118-11/2013	Saborni hram Ro enja presvete Bogorodice	Srpska pravoslavna crkva	Sarajevo	23.11.2013.
119-12/2013	Napad na glavnog imama	Islamska zajednica	Novi Grad	16.12.2013
120-12/2013	Saborni hram Ro enja presvete Bogorodice	Srpska pravoslavna crkva	Sarajevo	13.12.2013.
121-01/2014	Kizlar-agina džamija	Islamska zajednica	Mrkonji Grad	06.01.2014.
122-01/2014	Dva katoli ka groblja: Sv. Josip Radnik i Sv. Josip Zaku nik	Katoli ka crkva	Tuzla	13.01.2014.
123-01/2014	Župna ku a u Ljubiji	Katoli ka crkva	Prijedor	13.01.2014.
124-01/2014	Pravoslavno groblje Dubnica	Srpska pravoslavna crkva	Banja Luka	14.01.2014.
125-02/2014	Sultan Sulejmanova Atik džamija	Islamska zajednica	Bijeljina	01.02.2014.
126-02/2014	Pravoslavni hram Sv. mu . Ognjena Marine	Srpska pravoslavna crkva	Tesli	04.02.2014.
127-02/2014	Hriš anska adventisti ka crkva	Hriš anska adventisti ka crkva	Banja Luka	06.02.2014.
128-02/2014	Pravoslavna crkva u Oraovcu	Srpska pravoslavna crkva	Zvornik	06.02.2014.
129-02/2014	Objekat Crkvene opštine Lopare	Srpska pravoslavna crkva	Lopare	12/13.02.2014.
130-02/2014	Mezarje u Pridjelu	Islamska zajednica	Doboj	18.02.2014.
131-02/2014	Mezarje aršijske džamije u elincu	Islamska zajednica	Banja Luka	24.02.2014.
132-03/2014	Medžlis IZ Trebinje	Islamska zajednica	Trebinje	09.03.2014.
133-03/2014	Srpska pravoslavna crkva u Janji	Srpska pravoslavna crkva	Bijeljina	12.03.2014.
134-03/2014	Groblje Palakuša	Islamska zajednica	Bijeljina	10/14.03.2014.
135-03/2014	Sefer-begova džamija	Islamska zajednica	Banja Luka	19.03.2014.-
136-03/2014	Medžlis IZ Bosanska Dubica	Islamska zajednica	Kozarska Dubica	20.03.2014.
137-03/2014	Turbe u Divi u	Islamska zajednica	Zvornik	28.03.2014.
138-04/2014	Župna crkva Imena Marijina	Katoli ka crkva	Kiseljak	06.04.2014.
139-04/2014	Župna crkva Pohoda BDM	Katoli ka crkva	Banja Luka	15.04.2014.

Djelovodni broj	Naziv vjerskog objekta	Crkva ili vjerska zajednica	Lokacija	Datum
140-04/2014	Objekat Crkvene opštine Lopare	Srpska pravoslavna crkva	Lopare	24.04.2014.
141-05/2014	Mjesto gdje treba biti izgrađena sinagoga	Jevrejska zajednica	Mostar	05.05.2014.
142-05/2014	Džamija Rijeka	Islamska zajednica	Zvornik	08.05.2014.
143-05/2014	Crkva Sv. Apostola Petra i Pavla	Srpska pravoslavna crkva	Bijeljina	14/15.05.2014.
144-05/2014	Careva džamija u Dobrunu	Islamska zajednica	Višegrad	23.05.2014.
145-05/2014	Džamija Begsuja	Islamska zajednica	Zvornik	23.05.2014.
146-05/2014	Džamija Rijeka	Islamska zajednica	Zvornik	31.05.2014.
147-06/2014	Kapela u Gradišću	Katolička crkva	Zenica	12.06.2014.
148-06/2014	Džamija hadži Ahmeda Dukatarara na Topovima	Islamska zajednica	Livno	17.06.2014.
149-06/2014	Župna crkva sv. Antuna Padovanskog	Katolička crkva	Prnjavor	19.06.2014.
150-06/2014	Sefer-begova džamija	Islamska zajednica	Banja Luka	22.06.2014.
151-06/2014	Turbe u Diviću	Islamska zajednica	Zvornik	24.06.2014.
152-07/2014	Filijalna kapela sv. Leopolda Mandića u Dobrinju	Katolička crkva	Kakanj	14.07.2014.
153-07/2014	Katoličko groblje u Grabovici	Katolička crkva	Jablanica	20.07.2014.
154-07/2014	Župna kuća u Sanskom Mostu	Katolička crkva	Sanski Most	31. 07. 2014.
155-07/2014	Vrijepanje sveštenika	Srpska pravoslavna crkva	Srebrenica	jul.2014.
156-08/2014	Caritasov studentski dom Kralj Tomislav	Katolička crkva	Sarajevo	21. 08. 2014.
157-08/2014	Crkva Zašćena Sv. Jovana Krstitelja	Srpska pravoslavna crkva	Lopare	23.08.2014.
158-08/2014	Crkva Rođenja presvete Bogorodice	Srpska pravoslavna crkva	Lopare	24/25.08.2014.
159-08/2014	Crkva Zašćena Sv. Jovana Krstitelja	Srpska pravoslavna crkva	Lopare	26.08.2014.
160-09/2014	Turbe u Diviću	Islamska zajednica	Zvornik	01.09.2014.
161-09/2014	Katoličko groblje Podlugovi	Katolička crkva	Sarajevo	03.09.2014.
162-09/2014	Hram Svetog Velikomučenička Georgija	Srpska pravoslavna crkva	Tuzla	05.09.2014.
163-09/2014	aršijaska džamija u Prijedoru	Islamska zajednica	Prijedor	15.09.2014.
164-09/2014	Crkva i župna kuća na Dobrinji	Katolička crkva	Sarajevo	23.09.2014.
165-10/2014	Turbe u Diviću	Islamska zajednica	Zvornik	25/26.10.2014.
166-10/2014	Džamija Gazanferija	Islamska zajednica	Banja Luka	28.10.2014.

4. ZAJEDNI KE OSUDA NAPADA NA VJERSKE OBJEKTE

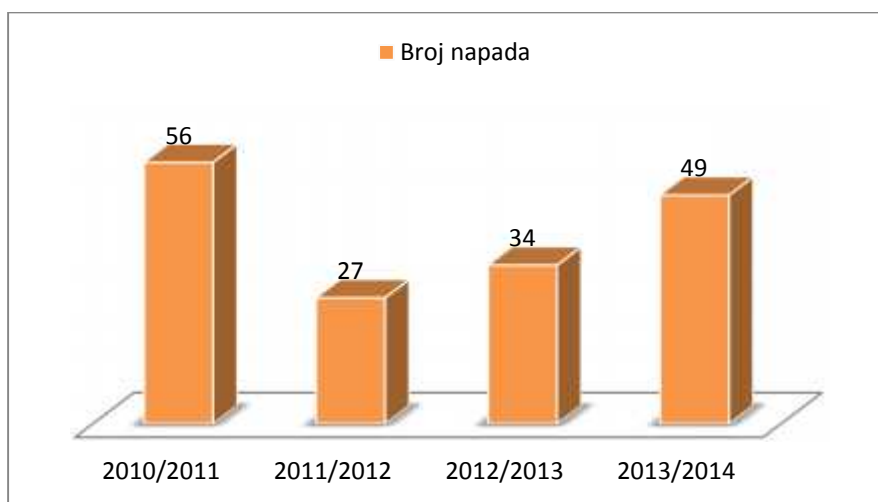
Sve zajedni ke osude napada na vjerske objekte, organizovane od strane Sekretarijata MRV BiH su organizovane kroz redovnu hijerarhiju crkava i vjerskih zajednica. Od samog po etka projekt ima podršku vjerskih predstavnika etiri tradicionalne crkve i vjerske zajednice pri MRV-u BiH. U velikoj ve ini slu ajeva, vjerski službenici imaju razumijevanje prema problemima manjinskih zajednica, jer svaka od crkava i vjerskih zajednica u BiH je manjina u nekim dijelovima zemlje i svi su upoznati sa sli nim problemima. To je jedan od glavnih razloga zašto su vjerski službenici obi no veoma zainteresovani da u estvuju u ovim doga ajima i da pokažu solidarnost sa svojim kolegama iz razli itih crkava i vjerskih zajednica kada su u pitanju napadi na vjerske objekte.

5. IZVJEŠTAVANJE MEDIJA O PROJEKTU

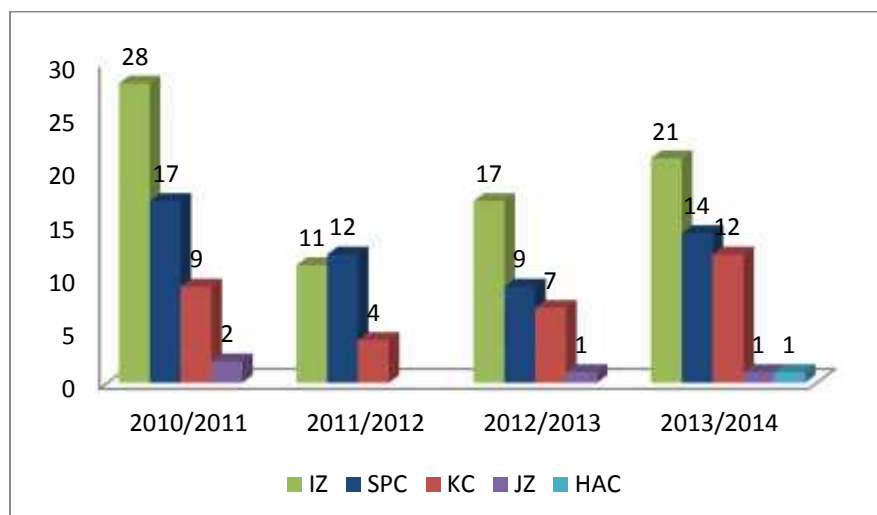
Ovaj projekat ima dobar prijem u medijima od samog po etka. Predstavnici medija su prepoznali zna aj ovog projekta i dali su ogroman doprinos u informisanju javnosti o projektu a samim tim su doprinijeli afirmaciji atmosfere tolerancije i miroljubive koegzistencije u bosanskohercegova kom društvu. Mnogi mediji prate projekat i redovno izvještavaju o našim osudama napada na vjerske objekte. Izvještavanje je uglavnom bilo fer i uravnoteženo.

6. UPOREDNA ANALIZA

Od početka implementacije projekta (1. 11. 2010.) do kraja ovog izvještajnog perioda (31. 10. 2014.) evidentirano je 166 napada na vjerske objekte, vjerske službenike i vjernike koji su u neposrednoj vezi sa vjerskim objektima, od čega je 77 napada bilo na objekte Islamske zajednice, 52 napada na objekte Srpske pravoslavne crkve, 32 na objekte Katoličke crkve, 4 na objekte Jevrejske zajednice, te 1 napad na objekat Hrišćanske adventističke crkve.

Slika 6: Ukupan broj napada za period 2010-2014

Slika 7: Broj napada na crkve i vjerske zajednice za period 2010-2014

Od ukupno 166 napada na vjerske objekte od početka implementacije projekta pa do kraja ovog izvještajnog perioda, prema našim saznanjima, 59 % napada je učinjeno s motivom sknavljenja vjerskog objekta, 31 % s motivom oštećenja stvari i 10 % od ukupnog broja napada predstavlja kombinaciju motiva oštećenja stvari i sknavljenja vjerskog objekta.

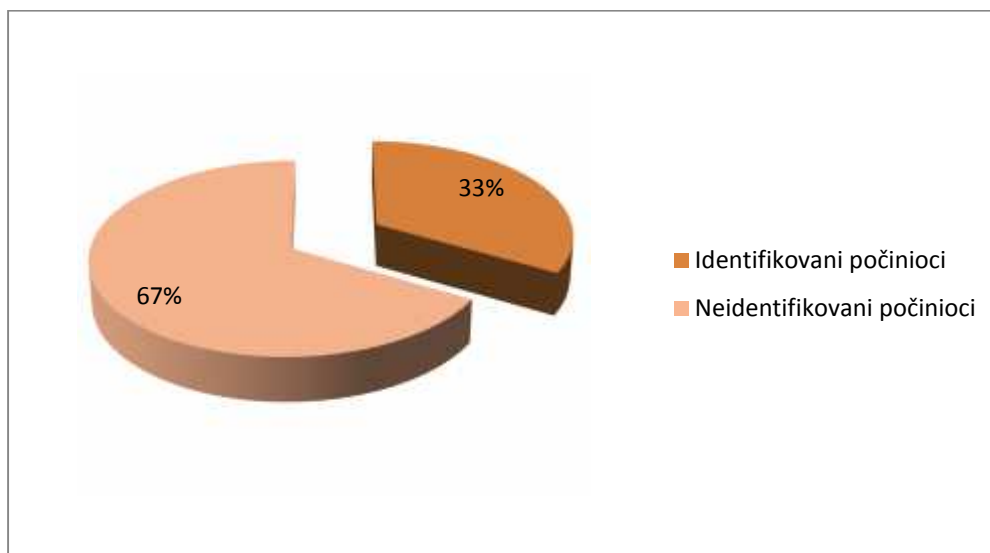

Slika 8: Raspodjela prema motivu napada za svaki izvještajni period

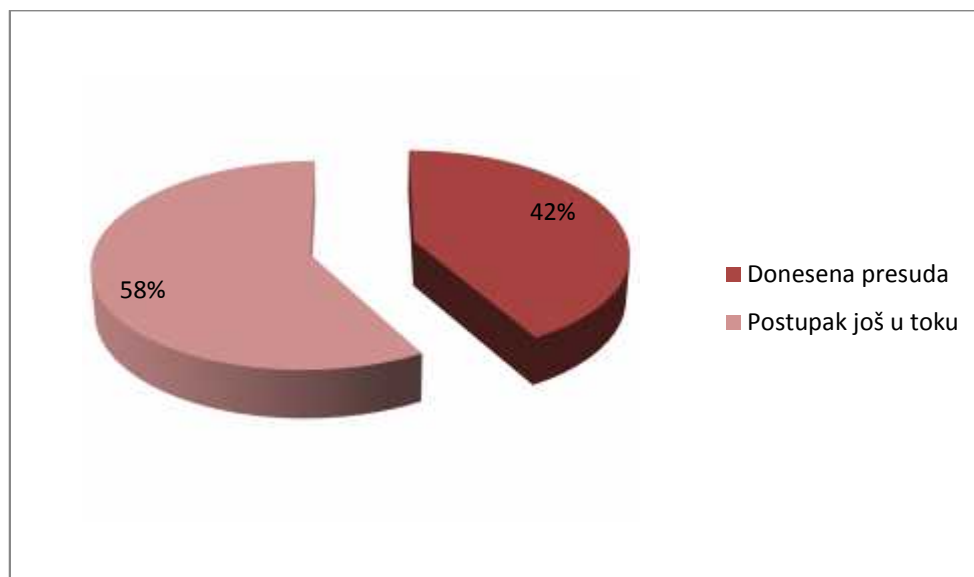

Slika 9: Raspodjela prema motivu napada za period 2010-2014

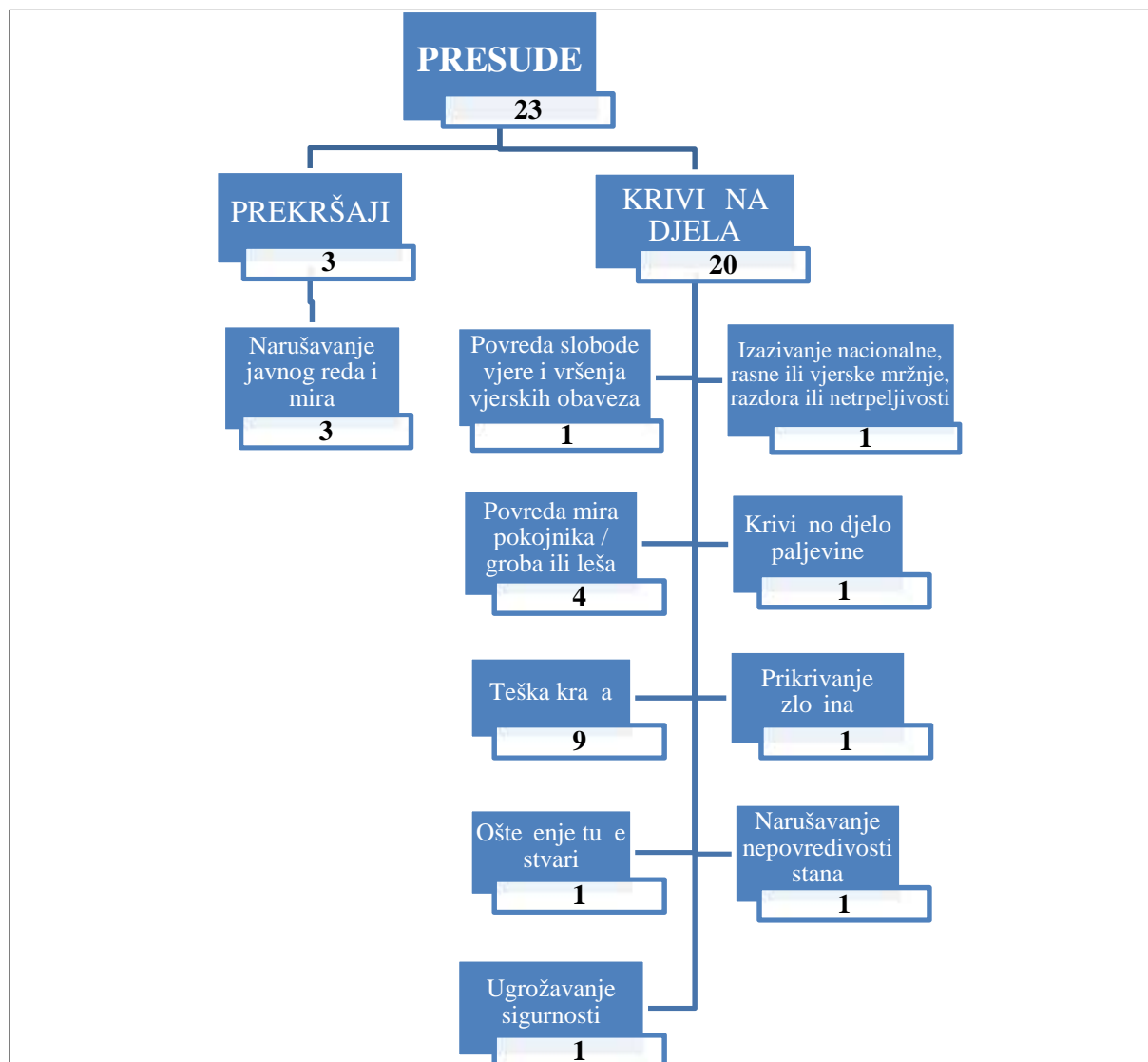
Od početka implementacije projekta (1. 11. 2010.) pa do kraja ovog izvještajnog perioda (31. 10. 2014.) od ukupno 166 prijavljenih napada, nadležni organi u BiH su uspjeli identifikovati počinioce za 55 prijavljenih napada, što u procentima iznosi 33% od ukupnog broja napada. Od toga su do danas, donesene 23 presude.

Slika 10: Procenat identifikovanih počinioца za period 2010-2014

Slika 11: Procenat donesenih presuda

Slika 12: Dijagram donesenih presuda za period 2010-2014

Tabela 3: Lista napada na vjerske objekte i crkve za koje je donesena presuda

Naziv vjerskog objekta	Datum napada	Vrsta počinjenog djela	Vrsta kazne
Gradsko mezarje Lipi – Bijeljina	10. 11. 2010.	Povreda groba ili leša – 1. 401. stav 1. KZ RS	Kazna zatvora 4 mjeseca – uslovno na 1 godinu
Župna crkva Ovaryevo – Travnik	07. 11. 2010	Teška krađa – 1. 287. KZ FBiH	Odgojna mjera – pojačan nadzor roditelja
Sinagoga Kuća Mira – Doboj	11. 11. 2010.	Izazivanje nacionalne, rasne ili vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti – 1. 390. stav 1. KZ RS	Odgojna mjera – pojačan nadzor roditelja
Džamija Tekija – Bosanska Gradiška	11. 01. 2011.	Krivi no djelo paljevine – 1. 250. stav 1. KZ RS	Šest mjeseci zatvora i nadoknada štete u iznosu 9522 KM
Crkva Sv. Georgija – Tuzla	14. 02. 2011.	Prikriivanje zločina – 1. 300. stav 1. KZ FBiH	Uvjetna kazna u trajnju 5 mjeseci zatvora
Samostan Sv. Bonaventure – Visoko	09. 03. 2011.	Teška krađa – 1. 287. KZ FBiH	Kazna zatvora šest mjeseci
Urijanska džamija – Novi Grad	29. 03. 2011.	Prekršaj narušavanje javnog reda i mira – 1. 8. Zakona o JRiM RS	Prekršajni nalog za vrijeenje i vožnju u alkoholiziranom stanju

Naziv vjerskog objekta	Datum napada	Vrsta počinjenog djela	Vrsta kazne
Sefer-begova džamija – Banja Luka	29. 05. 2011.	Prekršaj narušavanje javnog reda i mira - 1. 8. Zakona o JRiM RS	Prekršajni nalog
Hram Sv. Joakima i Ane - Kalesija	30. 06. 2011.	Teška krađa - 1. 287. KZ FBiH	Uvjetna kazna od 6 mjeseci zatvora sa rokom provjere od 2 godine
Napad na gl. imama - Gacko	13. 10. 2011.	Ugrožavanje sigurnosti – 1. 169. stav 1. KZ RS	Kazna zatvora od 2 mjeseca
Napad na gl. imama – Kozarska Dubica	15. 10. 2011.	Prekršaj narušavanje javnog reda i mira - 1. 8. Zakona o JRiM RS	Prekršajni nalog
Katoli ko groblje Sv. Mihovila - Lukavac	07. 11. 2011.	Teška krađa - 1. 287. KZ FBiH	Kazna zatvora u trajanju od 6 i 9 mjeseci
Katoli ka kapela na groblju u Breškama – Tuzla	17-29.01.2012	Teška krađa - 1. 287. KZ FBiH	Kazna zatvora u trajanju od 6 i 7 mjeseci sa rokom provjere 2 god
Atik džamija - Bijeljina	30. 07. 2012.	Povreda slobode vjere i vršenja vjerskih obreda – 1. 178. stav 2. KZ RS	Tri lica osuđena na novčana kaznu 600 KM po osobi
Pravoslavno groblje u Peštima - Srebrenica	04. 11. 2012.	Povreda groba ili leša - 1. 401. stav 1. KZ RS	Kazna zatvora 4 mjeseca i odgojna mjera - pojačan nadzor roditelja
Mezarje Selimovi i - Bijeljina	20. 01. 2013.	Povreda groba ili leša - 1. 401. stav 1. KZ RS	Kazna zatvora 4 mjeseca – uslovno 1 godinu
Pravoslavno groblje u Ponjevi ima – Donji Vakuf	24. 06. 2013.	Povreda mira pokojnika – 1. 379. stav 1. KZ FBiH	Odgojna mjera - pojačan nadzor roditelja
Crkva Sv. Ilije Proroka - Zenica	04. 10. 2013.	Oštećenje tuđe stvari – 1. 293. stav 1. KZ FBiH	Kazna zatvora u trajanju od 4 mjeseca sa rokom provjere 1 god
Župna kuća u Ljubiji - Prijedor	12. 01. 2014.	Teška krađa – 1. 232. KZ RS	Kazna zatvora 10 mjeseci i 1 godina uslovno
Medžlis IZ Bosanska Dubica	19. 03. 2014.	Teška krađa - 1. 232. KZ RS	Zakonska mjera upućenja u vaspitno-popravni dom
Careva džamija u Dobrunu	18. 05. 2014.	Narušavanje nepovredivosti stana – 1. 170. stav 1. KZ RS	Novčana kazna u iznosu 1.500 KM
Srpska pravoslavna crkva u Janji - Bijeljina	12. 03. 2014.	Teška krađa - 1. 232. KZ RS	Kazna zatvora 4 mjeseca – uslovno na 1 godinu
Objekat crkvene opštine Lopare	24. 04. 2014.	Teška krađa - 1. 232. KZ RS	Kazna zatvora u trajanju od 1 godine – uslovno 2 godine

7. ZAKLJUČAK

I pored toga što je i dalje velik broj napada na vjerske objekte, smatramo da ima razloga za optimizam. Broj napada jeste važan faktor ali nije i jedini kada trebamo ocijeniti ukupno stanje na terenu.

Jedan od razloga za optimizam su sigurno sve češće javne osude napada na vjerske objekte koje se dešavaju i bez inicijative MRV-a BiH. U prošloj godini bilo je nekoliko dobrih primjera kako lokalna zajednica treba da reaguje kada se desi napad na vjerski objekat. To su situacije kada javne osude dođu od strane lokalne administracije, na elnika opštine, opštinskog vijeća, vjerskih zajednica i nevladinog sektora. Ako policija identifikuje počinioca i pokrene postupak, to je onda dobar primjer na koji i lokalna zajednica treba da reaguje. Ovo je pogotovo važno ako se napad izvršio na vjersku zajednicu koja je manjinska u tom području.

Podržavamo i podstičemo opštine da uspostave video nadzor nad vjerskim objektima koji su bili više puta napadani. Takav video nadzor je uspostavljen u opštini Novo Sarajevo i postignut je odličan rezultat. U postupku je uspostava video nadzora u opštinama Bijeljina, Banja Luka, Ilidža i Novi Grad Sarajevo.

Tokom ove godine primijetili smo takođe da nadležni organi (policija i tužilaštva) češće kvalifikuju napade na vjerske objekte kao krivična djela što je bila jedna od naših preporuka u prijašnjim izvještajima. Od presudne je važnosti da se počinioci identifikuju i da se strogo kazne. Malim novčanim kaznama i uslovnim osudama neće se postići preventivno djelovanje na buduće počinioca. Drago nam je da smo tokom prošle godine uspostavili dobru saradnju s Udruženjem sudija i tužilaca BiH. Predstavnik MRV-a BiH je pozvan na godišnje savjetovanje sudija i tužilaca koje je održano 1. 10. 2014. u Neumu. Na ovom savjetovanju predstavnik MRV-a BiH je imao priliku da iznese rezultate ovog projekta i osnovne probleme s kojima se susrećemo. Sudije i tužioci smatraju da su napadi na vjerske objekte ozbiljan problem i opasnost po bosansko-hercegovačko društvo i pokazuju spremnost da daju svoj doprinos u suzbijanju ovih negativnih pojava.

Zahvalni smo svim medijima koji prate ovaj projekt i koji redovno objavljuju naše osude napada na vjerske objekte i naše pozive na poštivanje drugog i drugačijeg. Smatramo to od ogromnog značaja za promociju tolerancije i zaštite ljudskih prava svih građana u BiH.

Moramo naglasiti da imamo jako dobru saradnju s policijskim stanicama, tužilaštvima i sudovima u BiH kao i s Ministarstvom sigurnosti BiH. Želja nam je da kroz ovaj projekt MRV BiH kao nevladina organizacija da svoj doprinos boljoj zaštiti vjerskih objekata širom BiH.

Tako er, zahvaljujemo i našem donatoru, Ambasadi SAD u Sarajevu koja ve tre u godinu za redom finansijski pomaže ovaj projekt.

Da bi se poboljšala zaštita vjerskih objekata u BiH potrebno je uraditi sljede e:

- POOŠTRITI SANKCIJE PROTIV PO INILACA NAPADA

Sankcije koje se izri u za po inioce napada na vjerske objekte još uvijek nisu adekvatne. Primje en je porast broja krivi nih postupaka koji se vode protiv po inilaca ali i dalje smatramo da se moraju izricati oštrije kazne jer je to jedini na in koji e zadovoljiti žrtve i preventivno djelovati da se ovakvi napadi na vjerske objekte ne dešavaju.

- OHRABRIVATI I PODSTICATI JAVNE OSUDE NAPADA NA VJERSKE OBJEKTE

Kod napada na vjerske objekte jako je važno kako reaguje lokalna zajednica. Mnoge žrtve su nam naglasile da im je puno zna ila javna osuda napada koju je organizovalo MRV u saradnji s vjerskim zajednicama i crkvama u BiH. Napad na vjerski objekat vrlo esto ima za cilj da odre enoj vjerskoj grupi pošalje poruku da nije dobrodošla u odre enoj sredini. Zato je važno da ta lokalna zajednica reaguje na na in da demantuje takvu poruku i da predstavnici civilnog društva osude napad i jasno stave do znanja da je ta grupa dobrodošla u toj lokalnoj sredini. Tako er, potrebno je pružiti pomo žrtvi u uklanjanju posljedica napada u smislu otklanjanja uvredljivih grafita ili popravke ošte enja na objektu.

- USPOSTAVITI VIDEO-NADZOR NAD VJERSKIM OBJEKTIMA KOJI SU VIŠE PUTA BILI PREDMET NAPADA

MRV ponovo naglašava potrebu postavljanja video nadzora na objektima koji su više puta bili predmet napada. U nekim vjerskim objektima gdje je uspostavljen video nadzor prestali su napadi na taj objekat.